

አሲያስ አፈወርቂ ኤርትራዊ ወደስ ትግሬ (ኢትዮጵያዊ) ?

ጌታቸ ወረዳ

“አሲያስ አፈወርቂ ኤርትራዊ ወደስ ትግሬ (ኢትዮጵያዊ)?” በሚል ርዕስ በምኒልክ መጽሔት ላይ ሰኔ 1993 ዓ.ም በዶ/ር ፍሰሃ ጽዮን መግለጫና ጓደኞቹ ስለ አሲያስ አፈወርቂ ትውልድ እና ዜግነት ሰፋ ባለ መልኩ ቀርቦ ነበር። በዛ ጸሁፍ ወስጥ የአሲያስ አፈወርቂ ወላጆች የትውልድ ስፍራ እና የቤተሰብ ስምዝርዝር በስፋት ከመቅረቡ ለል “ትልቁ የኤርትራዊያኑ ስህተት የማንነቱን መሠረት የማያወቁ መሆናቸውን ነው” - በሚለው አብዛኛዎቹ ኤርትራዊያን በትግራይ ሕዝብ ላይ ያላቸው የተሳሳተ አመለካከት እና ንቀት ለምን ማንጸባረቅ እንደሚገባቸው በጥልቅ አትታል። በዚህ ጸሁፍ የማይቀርቡት “ኤርትራዊያኖቹ ለምን በትግራይ/ኢትዮጵያዊያን ላይ ንቀት እንደሚሰጡ ሳይሆን፣ ትኩረቱ በአሲያስ አፈወርቂ ብቻ ይሆናል።

ከዚህ መረጃ በመነሳት የማይቀርቡት እንደሚታወቀው ሰዓት በሻዕቢያ ቴሌቪዥን የተላለፈው በአቶ አልደስ ክፍሌ እና የኢትዮጵያ አርበኞች ግምባር ብሎጊስት የሚጠራ የጩታ ዩኒቨርሲቲ ስለሺ አማካይነት ነት አስመራ ደረሰ በመሄድ ከሻዕቢያዊ መሪ ከአሲያስ አፈወርቂ ጋር ያደረጉት ቃለ መጠይቅ ለዝቅብ ይፋ መደረጉን ታስታወሳላችሁ።

ቃለ-መጠይቁን የተከታተላችሁ ሁሉ እንደያዩት ከዘጠነ ጋዜጠኞቹ በአሜሪካ ሰጠዎት አሲያስ ሲመልስ የተጠቀመበት ቋንቋ የገዛ ቋንቋው በአሜሪካ ሳይሆን በባህሪ-በእንግሊዘኛ ቋንቋ ነበር። ይህ “ስልጠን” ኤርትራዊ “ኢጋሚዎች” የሚጠቀሙበት አማርኛ ቢጠቀም ስልጠን ነቱ እንዳይረከስበት በሚለው ይህን? የሚል ጥያቄ ባብዛኛዎቻችሁ ሕሊና እንደሚኖር እርግጠና ነኝ። በዚህ መሰረት አድርገን ሰውየው አማርኛ ለምን እንደተጠየቁ የኢትዮጵያን ረብረብ አዘጋጅ አቶ አልደስ ክፍሌ ተጠይቆ ሲመልስ “አማርኛ የመገናኛ ችለታዊ ደካማ ስለሆነ በትንሹ...” የሚል መልስ እንደሰጠ አንድ ቦታ ላይ ያነበቡ መሰሉኝ።

ነገሩ ከብዙ ዜጅ ምር የተከታተለው ሰው ከተሰጠው መልስ የተለየ ነው። መረጃዎቹ የማይሳዩት ለአሜሪካ ያለው ጥላቻ ብቻ ሳይሆን የኢትዮጵያ ምክብላት ለእንጀራችንም ጥላቻ እና ንቀት ያለው መሆኑን ከፈረንሳይ ጫሄቶች ጋር ያደረጋቸው ቃለ ምልልኮች ያረጋግጣሉ። መረጃዎቻችን በመጠቀም በሆነ ለማይቀርቡት እንገባለን።

ግልጽ ላልሆነ ላቸው ሰዎች ኤርትራዊ ነኝ የሚለን የአሲያስ ማንነት እና ትውልድ ካሁን በፊት ላላወቃችሁ አዳዲስ ወጣቶች ማህደሩን እንደገና ወደ ፊት በመሰብሰብ ላለንተ አቀርባለሁ። አማርኛው ወደ ጎን በመተው-በዓረብኛ ቋንቋ፣ እና በእንግሊዘኛው የመጠቀሙ አባዜ ከምንም

የሚገኝ ገንዘብ ለሌሎች ለማግኘት የሚያደርገው ከገንዘብ የደካሞች- የብታችን ት የሕሊና ስሜት እና ሪስክ የሚገባ የዕብደት ምክት መኮንን አንባቢዎች እንደታወቁት “አሲያስ አፈላርቂ ኤርትራዊ ወይስ ትግሬ/አታደግደደ?” ከሚለው ትንታኔ በመጀመር አሲያስ የትግሬ ተወላጅ ሆኖ የአታደግ ምክብር የሆነ ወደአንጀራ የሚገባለት እና እንዲሁም የአታደግ ብሄራዊ ቋንቋ የሆነ ወይ አማርኛ ከእንግሊዘኛ እና ከዓረብኛ ቋንቋ እያሳነሰ ማየት ለምን እንደሚመለስ መሆኑ ፋሬን የሞከረው የትዕይኑ ታሪክንና የተያያዙ አጭጭር ትንታኔዎች እንመለከታለን።

አሲያስ አፈላርቂ ኤርትራዊ ወይስ ትግሬ/ (አታደግደደ)?

“አሲያስ አፈላርቂ ኤርትራዊነት ተረት ነው ወይስ እውነት ነው?
የአሲያስ አፈላርቂ አባት አቶ አፈላርቂ አባት አቶ አፈላርቅ አብርሃ ይባላሉ። እናቱ ወይዘሮ አዳነች በርሄ ይባላሉ።
ልጆቻቸው ወም

- (1) አቶ አሚ አፈላርቅ (አፈላርቂ) (ይህ ስያሜ ኤርትራዊነትን ለማስመሰል ነው።)
- (2) አቶ አሲያስ አፈላርቅ
- (3) አቶ አሜክል አፈላርቅ
- (4) አቶ አርሜስ አፈላርቅ
- (5) አቶ የናስ አፈላርቅ
- (6) ወ/ሮ ጸጌረዳ አፈላርቅ
- (7) ወ/ሮ አርዮን አፈላርቅ

ከ ኤርትራ ፕረዚዳንት ቤተሰብ በስተጀርባ ያለው ታሪክ፡ -
የአሲያስ አባት አቶ አፈላርቅ የመጡት ከትግሬ ተምቤን ሲሆን ዘራቸው የአታደግ አካል ከሆነ ወይ ከአጋሜ አወጃጃ የተወጣ ነው። የአቶ አሲያስ አባት ደሰሩ የነበሩት በትግሬ አስተዳደር ክፍለ ሃገር በመቀላቀል ለመደናኛ ነበር። ጠርታ እስከወጣም ድረስ በሜትን ብረት ይዞ ታማኝ ሚስቱ ጠጥነው በር የማሰሩት። ጥቁር መሉ ልጠና ጥቁር ክሪባት ለባሽ ተብለው ይጠሩ እንደነበር ይነገራል። (“ካንትሪ ጀንትል ሜ” ተብሎ አንዳንድ ከሚታወቁ ከጥቁር ሰፍ የተሰሩ ክብ ቆብ ከሪባቸው አይለዩም ነበር። ጋዜጣም ከእጃቸው በፍጹም አይለዩም ነበር። በቅንፍ የተጨመረው ጌታቸው ረዳ)።

- በናታቸው በኩል የአሲያስ አጎቶች፡ -
- (1) ደጃዝማች ሰለሞን አብርሃ
 - (2) ካፒቱን መኮንን አብርሃ
 - (3) አቶ ሐሳስ አብርሃ ናቸው።

የአቶ አሲያስ አጎት ደጃዝማች ሰለሞን አብይሃ (በጊዜው ሰጠርዋቸው በነበሩ ጋዜጠኞች አጠሪር “ሰለሞን አብይሃም” በቅንፍ የተጨመረ- ጌታቸውረዳ) በሃይለስላሴ ዘመነ መንግሥት ማለት (በ1946 ዓ.ም) የሠሩ እንደሆኑ ሆኖ ወያኔ ገለገሉናቸዋል። በዚያ ጊዜ መቀሌ ከተማውስጥ ተደራጅቶ የነበረው የባህል ቡድን አስመራን ከጎበኘ በኋላ ወደ ደሴ መጣ። እንደራሰው ደጃዝማች ሰለሞን ለክብር እንግዶቹ በተዘጋጀው የእራት ግብዣ ምስጋናቸውን ለቡድኑ ከገለጹ በኋላ እሳቸውም ትግል መሆናቸውን አንስተው የባህል ቡድኑ የትግል ሪፖርት ለሀላዊ ሙዚቃ እና ለሀላዊ ወዝ ዋዜ ለማስፋፋት ላይ ረገደው አስተዋጽኦ አድናቆታቸው ገለጹ።

በተጨማሪም የደጃዝማች ሰለሞን እናትም አጋም አወራጃ ወስጥ ተወላጅ ትግል መሆናቸውን እና አባታቸውም በትግል ሪፖርት ወስጥ የተምባን ተወላጅ መሆናቸውን አንስተው ለባህል ቡድኑ ገልጸውላቸዋል።

የባሕር ሃይል ካፒቱን የሆኑት ካፒቱን መኮንን አብርሃን የኢቲ ጌ መኮንን ትምህርት ቤት ተማሪ የነበረቸው የደጃዝማች ገብረይ ልጅን አግብተው ሦስት ልጆች እንደሚገኙ ይታወቃል። አቶ ሐጎስ አብርሃም ሆነ በአዳስ አባባ የተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት የጥንት ተማሪ ሲሆን ለዚያው ተማሪ በፊት የእግር ኳስ ቡድን በረኛ ነበር። ሆኖም በበሽታ ምክንያት ትምህርቱን አቋርጦ ለጥቂት ጊዜ በብሔራዊ ባንክ ስራ ተቀጥሮ እየሰራ እንዳለ ከዚህ ዓለም በጥቅ እንደተለየ ይታወቃል።

የአቶ አሲያስ አፈወርቂ አያቶችና ሌሎች ዘመዶቻቸውም- በማመልከት፡-
በእናቱ በክልል የአሲያስ አፈወርቂ አያት (የእናት እናት) ለደዘር መድህን “በሪድ” ይባላሉ። በሪድ (ተባለው በቅጥፍ ስም የተጠሩበት ምክንያት ወ/ሮ መድህን በጠጅ ስራ ንግድ ተሰማርተው ይኖሩ ስለነበር “ጠጅ” ባካባቢው የሚቆዩው “በሪድ” ተብሎ በሚታወቀው “ማንቆርቆርያ” ስለነበር ነው። መድህን የአሲያስ እናት የወይዘሮ አዳኖች በርሄ እናት ናቸው። አሲያስ የልጅነት ትምህርቱ የተከታተለው በስቴት አያቱ በወይዘሮ መድህን ተንከባካቢነት ነው። በቅንፍ የተጻፈው ጌታቸው ረዳ)። ወ/ሮ መድህንም በትውልዳቸው ዓደዋ ሲሆኑ፣ የፊታወራሪ ኪዳነ መስቀል አጎት ናቸው።

ፊታወራሪ ኪዳነ የአቶ የማኅ ኪዳነ (የየማኅ ጃማይካ)-አባት ናቸው ይባላል። ይህ እውነት ከሆነ የአቶ የማኅ ኪዳነ (ጃማይካ)-እና አቶ አሲያስ አፈወርቂ “በአታዮጵያ አጠሪር” ወንድማማቾች ናቸው ናቸው። በአወርጃውያኖች አጠሪር ግን “የአጎት ልጆች ናቸው”። ባጭሩ አሥራ ስምንት ፍቅር ጠላቶች ናቸው የሚባሉት አብዛኛዎቹ የትግል ሪፖርት ዝርያ የሆኑና በተለይ ከትግራይ በጠቅላላም ከአታዮጵያ ጋር ጠንካራ የሰጋ። የአጥንት እና የደም ቁርኝት ያላቸው ናቸው። የአሲያስ አክስት (የአሲያስ እናት እህት) ወ/ሮ ሃና ይባላሉ። የአቶ በላይ ባለበት ናቸው። አቶ በላይ የዓደዋ ሰው ናቸው። እንደሚባለውም ልጆቻቸው ሰዎችን ሃገር ወስጥ ይኖራሉ። በእናታቸው

በኩል የአቶ አሳያስ አጎት የሆኑት ከዓደዋ ተወላጅ ከሆኑት በአሁኑ ጊዜ ጀርመን ወስጥ የሚኖሩ ወ/ሮ ዘወዴ የሚባሉትን ወልደዋል፤

ከላይ በተገኘው መረጃ መሰረት የአቶ አሳያስ ኤርትራዊ ነት ኤርትራ መሬት መውላታቸው ብቻ ነው፤ የአቶ አሳያስ ባለቤትም ወ/ሮ ሳባ ሃይለ ይባላሉ፤ ኤርትራዊ ትናቸው፤

ይህ የሚያስገርም ነገር ነው፤ ለእውነተኛ ኤርትራውያኖችና በጭፍን አሳያስን በጭፍን ለሚደግፉ ይህ ግልጽ የሚሆነው ከ ብዙ ዘመናት በኋላ ነው፤ አእምሮአችን ወስጥ ስለ ኤርትራዊው ጥሪ ዘደንት ማንነት ታሪክ አዳዲስ ነገሮች እየታወቁ ስሙን ስሜታቸው እንደሚለወጥ አያጠራ ጥርም፤ ኤርትራዎቹ አስመልክቶ ልጆቻቸውና ሌላም ዓይነት መስዋዕትነት ለሰላሳ ዓመታት የከፈሉ፤ የአሳያስ ወሽትና ተግባር በጣም አስነዋሪ፤ የክፍለ ዘመኑ የእውነት ታሪክ ያለመሆኑ ቀስ በቀስ እየተረዱት እንደሚሄዱ እርግጠኞች ነን፤

እነኚህ ሰዎች ለሰላሳ ዓመታት በፍርሃት የታዩ ይህንን አመጸኛ ሰው ሥልጣን ላይ ለማቆም ስሜታችንን የከፈለና የወሸት የኤርትራዊ ቱዜግነት በጭፍን ይደግፉ ነበር፤ ከዚህ በፊት አቶ አሳያስ ትግራይ ነው ያላልገበት ምክንያት ስለሚቻል ወላጆቹ ማንነታቸው በቂ መረጃ ስላልነበረንና ሕዝባችንን ባልተረጋገጠ ነገር ለማጣደፍ ወይም ስሕተት ነገር ላለመስጠት ስለፈለግን ነው፤

በጥብቅ ለሚከፈልን ዘብ የምንፈልገው ይህንን መረጃ የሰጠኝ ግለሰቦች ስለ አሳያስ በቂ ዕውቀት እንዳላቸው ስለሌላቸውና ዘመናዊ በቂና ምክንያታዊ ዕውቀት እንዳላቸው እና ወቅታዊ፤ በዚህ ጉዳይ ላይ ጥርጣሬ ላላቸው ሰዎች በዚህ አጋጣሚ ለሌሎች ኤርትራውያኖች የራሳቸው ጥናት አካሄደው ይገኛሉ ይህም እንዲደርሱ እንሞናለን፤

ለአሳያስ ተከታዮች አስቸጋሪ አሜሪካ፡ -

አንዳንድ የአሳያስ ታማኝ ተከታዮች ኢትዮጵያውያንን እንደ ጠላቶቻቸው ያዩዋቸዋል፤ በሚሰጥ አባባል “ከአጋማዎቻችን ካልሰለጡ ኢትዮጵያውያን ጋር ምንም ግንኙነት ለማረጋገጥ እንደማይፈልጉ ይናገራሉ”፤ እንደዚህ ያሉ አስሙ ውስጥ ወይም በስደት ለሌላ ሀገር ውስጥ የሚኖሩ “ስልጠኔ” ኤርትራውያን ምንም እንኳን ጥቂት በሆኑም ራሳቸውን እንደሚጠቅሙና ስልጠኔቸው ይቆጥራሉ፤ ከትግራይ የሚወጡ “አጋማቸው” ይንቃሉ፤ እነኚህ አንዳንዶቹ ኤርትራዊ ያልሆኑ ያለ ፅዳት ስራ ወይም እንደ በጅ ስራተኛነት እና ግጥምነት ያለ የስራ መክከል የሆኑት በጠቅላላው ኤርትራዊ ለሰራዊት ማፈቅደሚያ ስራ መክራት እንዳለባቸው ያምናሉ፤ አንድ ትግራይ ወይም ኢትዮጵያዊ የኤርትራ ጥሪ ዘደንት ይሆናል ብሎ ማስቀመጥ ነው፤ ኢትዮጵያዊ ዜጋ እንዳይሰተዳደርን ብን አይደለም ወይ ሰላሳ ዓመት የተዋጋነ ወይ? ይላሉ፤

ኤርትራውያኖቹ ከኢትዮጵያውያኖቹ ልዩ ፍጡራትና ፍቅር-ብሎ ለማለት፤ እንደቻይና ወይም እንደባርሊን ግንብ እንዲነባ የሚልጉ ወይም አጋማቸውን ያልሰለጡ ደሃ ኢትዮጵያውያኖችን የሚቁ ታማኝ

የአሲያስ ተከታዮች፣ አሁን ይህ አረመኔ አምባገነንን በእርግጥ ኤርትራዊ አለመሆኑና ትግል/ኢትዮጵያዊ መሆኑን ሲረዱ ደንግጠው ተሸካኝነታቸውን እንደሚያሳዩ ይረዳሉ።

ኤርትራዊዎች አዳስ ጀምሮ ለሚረገዝ ስለ ኤርትራው ፕረዚዳንት መላስ ያለበቻው ጥያቄዎች፡ -

ከላይ ከተባለው አንጻር በያንስ ማከተሉት ጥያቄዎች መላስ አለባቸው፡

- (1) የኤርትራ ፕረዚዳንት ለምን የትግራይ/ኢትዮጵያ ትግል እንዳለበት እያመቀ በጠቅላላ የኢትዮጵያ በተለይም የትግራይ ጠለት ሆነ? ለምን በእናቱ እና በአባቱ በሚገኙ አገር ጦርነት አካሄድ?
- (2) ለምን ዋሽቶ የትግራይ/ኢትዮጵያ ታሪክ መሰረቱን ደልዞ ንፁህ የኤርትራ ደምካላቸው ዜጎች የበለጠ የኤርትራዊነት ብዙሃንነት አሳዩ?
- (3) ለምን ትግል/ኢትዮጵያ የሆነ ወአሲያስ የሰላም ድልድይ ከመሆን ደልቆ ለራሳቸው ጥቅም ቅንገጦች የከፋፈሏቸው የኤርትራ እና የኢትዮጵያ ሕዝቦች በማግኘት አፋኝቸው?
- (4) የሃገራቸውን ነፃነት ለማከበር አከራ ታሪክ ያስመዘገቡ የራሱ የሆኑ ወገኖቹ የትግራይ እና የኢትዮጵያ ሕዝቦች ለምን ያፍርባቸዋል?
- (5) ለምን የራሱን መሰረት እንደሌለው ይቆጥራል?
- (6) ኤርትራዊዎች የሰላሳ ዓመት መስዋዕት ለምን ለአንድ ሰው ጥቅም ተጠብቶ የተከፈለ ከሆነ ለምን ተከፈለ?
- (7) ኤርትራ እና ኢትዮጵያ ያኖሩ በመከባበር ወንድማማችነት ታቸው ከማጠንከር ደልቆ ለምን በአሲያስ ሰብብ ደም ተፋሰሱ? ለምን ጦርነት ተመረጠላቸው?
- (8) የአሲያስ ቤተሰብ ጦች ለምን ስለ ትግልቸው እውነቱን ከመናገር ዝምታን መረጡ? ለምን ቤተሰቦቹ አኩሪው የትግራይ/ኢትዮጵያ ህዝብ አካል መሆናቸው ለመናገር ይፈራሉ?
- (9) የአሲያስ ቤተሰብ ለምን የጥንቱን የአክሱምን ስልጣን ኢትዮጵያዊ ባህልና ታሪክ ይከፍሉ?
- (10) በዘመናዊ ኤርትራዊዎች ወይንት የሃገራቸው ልማት መሰረት ኢትዮጵያ መሆኗን እያመቀ ኢትዮጵያን ለሰላሳ አመታት ተዋግተው ይባሉ ብሎ ደግሞ ይልቁንም በ 1991 እንደገና ለምን ወገያዊ ልምድ በመከፈል ብዙ መስዋዕት ከፈለጉ?
- (11) ኤርትራዊዎች ጊዜያቸውን ዕድሜያቸው ተጠቅመው ለሰላም ለእድገት ከመዋል ደልቆ ከወንድማማች ጦርነት ምን ፋይዳ ይገኝበታል ብለው ለምን ራሳቸውን አይጠቁም? ”””

በማለት ዶ/ር ፍስሃጸየን መግሥቱ እና ዳደሮቹ ከላይ የተመለከታችሁት በጣም አስደናቂ ትንተና እና ብዙ መልስ የሚሹ ጥያቄዎች አቅርበዋል። እንግዲህ የሰሞኑን የአሲያስ አፈጣጫ ቃለ መጠይቅ ስለ ኢትዮጵያ መቆቆር እና “ኤርትራ” የምትባል “ልዩ አገር” መሆኗን እና ከእንግዲህ ወይም ስለ ኢትዮጵያ እና ኤርትራ ታሪካዊ/ባህላዊ/ፖለቲካዊ/ሜሪትራዊ ጉዳይ እና በኢትዮጵያዊያን በኩል ለህግ የሚቻል ማንኛውም ሕግ ወይም ጥያቄ እንደማይኖርና “የተዘጋ ምዕራፍ” በማለት የሰጠው የቃል መጠይቅ መልሱ ይታወቃል። አሲያስ ስለራሱ ማንነት ለሰላሳ አመት ሲሆን

ሲያደናግር ቆይቷል፤ ትግራይ ተ/ኢትዮጵያ ተ/ኢንዱስትሪ ተ/ኢንዱስትሪ ተ/ኢንዱስትሪ ተ/ኢንዱስትሪ ከኦሪጎናል በላይ ኦሪጎናል ሆኖ በመቅረብ “ሕዝብ ከሕዝብ የሚያጋጩ ወሳኔዎችና ትንተናዎች በመመርያ ደረጃ እና ጸረ ኢትዮጵያ/ትግራይ የሆኑ እርምጃዎችን ሲጠናቅቅ እንደቆየ የታወቀ ነው፤

በተለይም ጸሃፊዎች እንደሚሉት “ግማሽ ትግራይ -ግማሽ ኤርትራ” ከሆኑት ጋሻ ጃግሬዎች ጋር ተባብሮ የኦሪጎናልን ሕዝብ አሳስቶ ለስልጣን ሰል በኢትዮጵያ እና ሕዝቧ ላይ ከፍተኛ ደባ ከመፈጸም መባላይ (ልክ የአክሱማዊው “ከሃዲ” የወይዘሮ አብ ወልደሚርያም ፊላግ በመከተል) ሁለቱ ሕዝቦች የተለዩ ሕዝብተኞች አድርጎ በመስበክ ከፍተኛ የደም መፋሰስ እንዲካሄድ ምክንያት ሆኗል፤

አሲያስ ኢትዮጵያዊ ቱን ለጠላ ወይም ለደብቅ የቻለ ወለራሱ ብቻ የሚታወቅ ምክንያት በኖረውም ጸሃፊዎች እንደገለጹት አልፎ አልፎ አሲያስ በሕይወቶቹ እንዲሰሰት ስለዋወቀ ይታያል፤ ደስ ሲያሰኘው እኛ ከሌሎች በተለይም ከትግራይ ሕዝቦች በብዙ መልኩ የተሳሰረን ነን ሰል፤ ሌላ ጊዜ ከጣሊያን ሃገር የተላኩ ሃገር እና ንብረት የሚዘርፉ የፋሽስቶች ዱርያዎች “ያሰማብትን የወ ሸት ደምበር” እና “ከፋፋይ ፖለቲካ” በመቀበል የ ምድሪ ባሕር ሕዝቦች “ኤርትራዊዎች” እንጂ “ኢትዮጵያዊዎች” እንዳልሆኑ ይሰብካል፤ ይህ ደግሞ በብዙ ንግግሮች የተገለጹ ናቸው፤

በበለጠም ጸሃፊዎች በማከተለው ግልጽና አጭር አገላለጽ እንዲሁ ሲሉ ይናገራሉ “አሲያስ በዘርያ ወያሌትን አንዳንድ ግለሰቦችን የምናወግዝበት ምክንያት እውነተኛ ማንነታቸውን ስለማድረግ ቁና ይህንን ማንነት ለመደብቅ ሲሉ “ጨካኝ ሆነው” ወጠቱ ሞትና ወደመት በሆነ የማያባራ ጦርነት ውስጥ ሕዝቡን አስገብተው ለስታይና ለወርደት መዳረጋቸው ነው፤ ዘግኙኙ የአሲያስ የጦርነት ሰሰ፤ የትግር የወደመት፤ እንዲሁም የራሱን እውነተኛ ማንነት የታይክና የባህል ከሃዲ ተገምሳሌት ነው፤ የማያጠራጠር ነገር በኖር አሲያስ ሀልጊዜ የሸፍጥ ልምድ ያለውና በግድያ የሚኖር ግለሰብ ነው፤” ሲሉ ስለ አሲያስ ማንነት ገልጸዋል፤

እንግዲህ አሲያስ በኦሪጎናል ዓይን ማንነቱን በእንዲሁ ሲገልጹት አንዳንድ ኢትዮጵያውያን ዜጎች ወደ ኦሪጎናል ምድር በማለቅ የ የእርሱን እርዳታ በመሻት ወይም የአሲያስ ሰብአዊነት በበጎ ሰብአዊ መብት አብዛኛዎቻችሁ ምንኛ እንደሚሰጡና ማመቻ አያዳግቱም፤

እንኚህ ሰዎች፣ ለማንኛውም አሲያስ የለጅብኩት እርዳታ በማግኘት፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ካለው ሌላኛው የታይክ አተላ ከሆነ ወይም አሜሪካና የዓረቦች ቅጥረኛ የደደባቱ መንጋ “ከወያኔ ትግራይ”ን ጸ ለማወጣት የሚታገሉ ዜጎቻችን ናቸው። በማለት እቅዳቸውን በበጎ የተሳሰቡት ነው እንዲሁ ነው፤ የኢትዮጵያ እና የኦሪጎናል ጉዳይ አሁን ባለበት ሆኖ፣ ኢትዮጵያም የባሕር በሮቿን ተነጥቃና አስገናኝቃ ይቀጥል ከተባለ፤ ያወጣው አሲያስ የዘህ መርህ ቀንደኛው አራማጅ መሆኑንና ጉዳዩም “የተዳረገ የወደፊት እሳት” እንደሆነ ነው፤ አሲያስ የሚያክል አረጫ የብዙ ሺህ ሰው ኢትዮጵያዊ ህይወት ለሕልፈት የዳረገ ጸረ-ኢትዮጵያ መሆኑን እያወቁ አስሙ ደረሰ ሄደው “ወያኔ ትግራይ” ብሎ ራሱን የሚጠራ ሌላኛው “የትግራይ ሻዕቢያ” ለመጣል ወታደራዊ ትጥቅና ስልጠና እንዲረዳቸው ለመጣ

ጸን እየተሰባሰቡናቸው እየተባለላቸው ያለው የግንቦት 7 (ዜናወጪው ነት ከሆነ) እና ለሌሎች ኢትዮጵያውያን ወንድሞቻችን ከዘሠ አረጫ በፃፊ ጫካ እና አስከ የትኛው ርቀት ለያታግላቸው እንደሚችሉ አስከህን ደረሰ ለኔ ግራ የገባ እንቆቅልሽ ነዉ፤

ለማኛውም ጊዜ ደጉ ነዉና ሁሉም አስኪ በትዕግስት እርምጃቸውን እንመለከት እያልኩ፤ አሳያሰ አፈወርቅ ኢትዮጵያውያን ትዜጋ ነ ቱ ብቻ ሳይሆን የካደወየ ኢትዮጵያ በጎል ምግብና አኗኗርም ሰያጣ ጥል ተዘግቧል ብየ ቀደም ስል የጠቀሰኩ ላችሁን ጉዳይ ለማስታወሻችሁ (for your file) ይህን ዘንድ ለምሳሌ እንጀራ እና አስጋጌቲን በመመደር እንጀራ የ ያልሰለጡ ህዝቦች ምክብ ስል አስጋጌቲ ደግሞ የሰለጡ ህዝቦች ምክብ በማለት የኢትዮጵያን ባህልና ሕዝብ ለማሳካስ በመሞከር እራሱን ከኢትዮጵያ ቱ ለማስረቅና ለመሸፈን ያላደረገዉ ደካማ ጥረት እንደሌለ ካሁን በፊት ከአንዱ ከፈረንሳይ ጋዜጣ ጋር ያደረገ ወቆይታ ጠቅሼ ልሰናበታቸዉ፤

ከዘሠ በታች የተገኘዉ ጽሑፍ በትህትካ ታቸዉ የሚመሰገኑ ለኢትዮጵያውያን ቀና ማፈስ ያላቸዉ የሆኑት ኢትሪዊዉ ምህጻር ጥርፈሰር ተስፋጸየን መደሃንየ “Towards Confederation in the Horn of Africa” በተባለ ወሎ ማህበራዊ ጥያቄ ሰነድ 137 ላይ ከፈረንሳይ ቋንቋ ወደ እንግሊዝኛ ተተርጉሞ “በሪፖርተር እና በኢትዮጵያ ፈረስት ደረገጾች” ላይ ታት ሞ የነበረዉን አሳያሰ ከፈረንሳይ ጋዜጣች ጋር ያደረገ ዉቃለ መጠይቅ እንዲህ ሰሉ አቅርበዉታል፤

“... Similar to such an incorrect view of history is disdain for Ethiopian cultures and traditions, which are also shared by Eritrea. The propaganda of the cadres of the regime occasionally denigrates the traditional ways of Ethiopian life of Ethiopian life, which is unwittingly disparaging towards Eritrean tradition as well. President Isayas himself is known to have made some vulgar and primitive comments in this regard. In an interview with a French journalist, he belittled the cultural ways of life- e.g-, traditional homes and staple food-, which he associated with backwardness. He also sneered at Ethiopia’s “evolutionary and traditional” process of development. In the same breath, he expressed admiration for things European such as villas and spaghetti, which he regarded as evidence of modernity-seemingly concedering Italian colonial rule of Eritrea as a “revolutionary” process. (30. Fabienne Le Heuerou, “The Birth of Eritrea” (Interview with Isayas Afewerki-English translation). The Reporter (Addis Abeba- December 8, 1999), in (Ethiopiafirts.com-Dec, 1999)

In effect, the president was contending that Eritrea was more advanced and more modern than Ethiopia. After all, in the words of the president, “the Italians have put the foundations on which the Eritrean identity was built by way of transforming the society economically, politically, culturally and socially.”³¹ (Ibid)

To the Ethiopians, this remark was both foolish and nauseating. By it President Isayas distinguished himself as “*the first man to praise colonialism, especially fascist Italy’s style*”.⁽³²⁾(Getahun gebre-Amlak “In Issayas Landl, Wonders never End, (*Ethiopiafirst.com*) Dec.30,-1999.)

Actually his hypothesis on cultural and modernity was ridiculed by Ethiopian commentators, some of whom stressed in satirical language (at which they are very good) that no matter how Europeanised (a’ la Isayas) Eritrea may be, it is no match for backward Ethiopia. ⁽³³⁾ With reference to President Isayas’ remark an Ethiopian commentator wrote- “*When Isayas finishes eating his spaghetti to complete his metamorphoses into the likes of his Western masters and joins the club of high tech warriors (being facetious here) Ethiopia shall still whip Eritrea with only spear and arrows.*”(M.Azene- May 2000).

It was a good example of the ‘*we are special people*’ syndrom” expressed by a leader who “*lives in total delusions*” ⁽³⁴⁾ (Getahun Gebere-Amlak- 1999).

Such contemptuous views of Ethiopia history and culture, pose obstacles to co-operation and association. Remarks of the kind made by president Isayas lead some Ethiopians to oppose confederation arguing that Eritreans are racist, hate Ethiopia and still love Italy.

Undoubtedly, a few Eritreans need to be advised to exercise due care lest they express arrogance towards Ethiopians.} Tesfatsion Medhanie- (Towards Confederation in the Horn of Africa- (P.137, 138, 139)

ኢትዮጵያ ለዘላለም ጎንዮሽ!
ጌታቸው ረዳ